Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000375

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-11-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олійник Ірина Вікторівна

2. Iryna V. Oliinyk

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1749-1518

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 13.00.04

Назва наукової спеціальності: Теорія і методика професійної освіти

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 28-10-2026

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література

Місце роботи здобувача: Вищий навчальний заклад "Університет імені Альфреда Нобеля"

Код за ЄДРПОУ: 20201672

Місцезнаходження: вул. Січеславська Набережна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: 05ykq3c56

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 29.053.01

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет імені Альфреда Нобеля"

Код за ЄДРПОУ: 20201672

Місцезнаходження: вул. Січеславська Набережна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: 05ykq3c56

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.07

Тема дисертації:

1. Теоретичні та методичні засади формування дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії з професійної освіти в умовах аспірантури

2. Theoretical and Methodological Foundations for Developing Research Competence of Future Doctors of Philosophy in Vocational Education during Postgraduate Training

Реферат/анотація:

1. У дисертації обґрунтовано теоретичні та методичні засади формування дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії з професійної освіти в умовах аспірантури. Визначено педагогічні передумови досліджуваного процесу; узагальнено український і зарубіжний досвід докторської підготовки; уточнено сутність дослідницької компетентності, обґрунтовано її мотиваційно-ціннісний, змістово-пізнавальний, операційно-діяльнісний та особистісно-рефлексивний компоненти, відповідні критерії, показники й рівні сформованості. Розроблено авторську концепцію, педагогічну систему та її структурно-функціональну модель, що охоплює цільову, концептуально-методологічну, змістово-ціннісну, організаційно-технологічну, рефлексивно-аналітичну та результативно-оцінну підсистеми. Обґрунтовано етапи й організаційно-

педагогічні умови реалізації системи. Підготовлено навчально-методичне та критеріально-діагностичне забезпечення, здійснено дослідницьку орієнтацію 14 освітніх компонентів, розроблено авторську дисципліну, тренінг-інтенсив, програму практики, комплекс індивідуального планування, наукового супроводу, рефлексії та моніторингу прогресу аспірантів. Ефективність педагогічної системи експериментально перевірено на базі семи закладів вищої освіти України за участю 86 аспірантів. Після її впровадження в експериментальній групі встановлено істотно вищу позитивну динаміку за всіма критеріями й рівнями дослідницької компетентності порівняно з контрольною групою. Статистичну значущість результатів підтверджено за χ^2-критерієм Пірсона. Ключові слова: аспірантура, докторська підготовка, майбутні доктори філософії, професійна освіта, дослідницька компетентність, дослідницька діяльність, авторська концепція, педагогічна система, структурно-функціональна модель, організаційно-педагогічні умови, дослідницько орієнтоване освітньо-наукове середовище, навчально-методичне забезпечення.

2. The dissertation substantiates the theoretical and methodological foundations for developing the research competence of future Doctors of Philosophy in Vocational Education during postgraduate training. The pedagogical prerequisites for this process are identified, and Ukrainian and international experience in doctoral education is analysed. Research competence is defined as an integrative personal and professional formation manifested in the ability to conduct research independently, responsibly, and effectively at the level required for doctoral training, produce new scientific knowledge, and implement research results. Its structure comprises motivational-value, content-cognitive, operational-activity, and personal-reflective components. The corresponding axiological-motivational, cognitive-gnoseological, process-technological, and reflective-resultative criteria, their indicators, and the basic, optimal, and creative levels are specified. A hierarchically organised set of system-forming, personality-and-value, and technological-operational approaches is substantiated, with the synergetic approach performing a cross-cutting function. An original concept based on methodological, theoretical, and technological constructs is developed. Research competence development is considered a purposeful, staged process within a research-oriented educational and scientific environment that integrates educational, research, practical, communicative, and reflective activities. A pedagogical system and its structural-functional model are developed and experimentally tested. The system integrates six subsystems: target, conceptual-methodological, content-and-value, organisational-and-technological, reflective-and-analytical, and results-and-evaluation. Its implementation follows the motivational-organisational, problem-research, practice-implementation, and evaluative-reflective stages. The organisational and pedagogical conditions comprise an individual research competence development plan; methodological support for academic staff and research supervisors; the use of graduates' research achievements and findings from research project analysis in doctoral training; and a research-oriented environment with mentoring, supervision, and coaching. Instructional, methodological, and criteria-based diagnostic support is developed. Fourteen compulsory and elective educational components are research-oriented through relevant topics, practical and project assignments, interactive methods, and digital technologies. The original course "Research Competence of a Teacher-Researcher", the intensive training programme "Life Prospects and Academic and Professional Self-Determination of the Researcher", research and teaching practicum, and practicum in a pedagogical workshop are introduced. Methodological seminars, the PhD Students' Club, individual research roadmaps, portfolios, reflective diaries, visual-analytical tools, and progress monitoring instruments support the mastery of the complete research cycle, academic communication, reflection, and doctoral students' autonomy. The effectiveness of the system was verified at seven Ukrainian higher education institutions. The study involved 86 doctoral students: 35 in the experimental group and 51 in the control group. A standardised research-analytical task comprising four content blocks and twelve interrelated assignments, a diagnostic map, and an expert assessment template were developed. The initial assessment confirmed the homogeneity of the groups. During the formative stage, the six subsystems, organisational and pedagogical conditions, research-oriented content, original course and training programme, practices, research workshops, project assignments, individual support, and reflective monitoring were implemented as an integrated whole. The final assessment revealed positive changes in all criteria. In the experimental group, the proportion of doctoral students at the creative level increased by 59.29%, compared with

17.81% in the control group. Pearson's chi-squared test confirmed statistically significant differences between the final results of the groups. The consistency of changes across three experimental cohorts demonstrated the stability of the results. The quantitative data and qualitative interpretation proved the effectiveness of the pedagogical system and confirmed the research hypothesis. The theoretical significance of the results lies in extending the theory and methodology of vocational education concerning research competence development in doctoral students. The practical value consists in using the developed system, instructional materials, diagnostic tools, and individual support instruments to design and update doctoral programmes, organise research and practical training, and monitor doctoral students' academic and professional development.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0122U200059

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Олійник І. В. Формування дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії з професійної освіти в умовах аспірантури: теоретико-методичний аспект: монографія. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2025. 391 с.
- 2. Олійник І. В. Педагогічна практика майбутніх докторів філософії як провідний фактор формування дослідницької компетентності. Сучасний педагог: колективна наукова монографія. Дніпро: Акцент ПП, 2020. Т. 1. С. 153–161.
- 3. Олійник І. В. Метод проєктів як ефективна технологія формування дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії в умовах аспірантури. Моделювання компетентнісної професійної освіти в контексті євроінтеграції: монографія. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. С. 197–204.
- 4. Олійник І. В. Педагогічна практика: програма та методика реалізації: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 136 с.
- 5. Олійник І. В. Компетентнісний підхід як основа професійної підготовки майбутніх викладачів вищої школи. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2015. № 2 (10). С. 170–176.
- 6. Олійник І. В. Розв'язання професійно-педагогічних задач як необхідна складова майстерності викладача вищої школи. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2016. № 1. С. 7–24.
- 7. Олійник І. В. Філософські та специфічні принципи в контексті сучасної освітньої парадигми. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2016. № 1 (11). С. 294–298.
- Олійник І. В. Складові елементи професійно-педагогічної майстерності викладача вищої школи. Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2016. № 2 (12). С. 251–258.
- 9. Олійник І. В. Щодо визначення сутності конструкту «педагогічна майстерність» у науково-педагогічній літературі. Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка». 2017. Вип. 4/36. С. 197–207.
- 10. Олійник І. В. Причини виникнення та профілактика синдрому професійного вигорання у педагогів. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2017. № 1 (13). С. 118–125.
- 11. Олійник І. В. Фасилітативний підхід у процесі формування дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії в умовах аспірантури. Проблеми інженерно-педагогічної освіти. 2017. № 56–57. С.

177–189.

- 12. Олійник І. В. Використання інтерактивних технологій у процесі формування дослідницької компетенції майбутніх докторів філософії в умовах аспірантури. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія «Педагогічні науки». 2018. Вип. 1 (36). С. 59–67.
- 13. Олійник І. В. Використання фреймової технології у процесі формування дослідницької компетентності у майбутніх докторів філософії в умовах аспірантури. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2018. № 1 (15). С. 175–179.
- 14. Олійник І. В. Роль педагогічної практики у формуванні дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії в умовах аспірантури. Актуальні питання гуманітарних наук. 2019. Вип. 23. Т. 3. С. 86–92.
- 15. Олійник І. В. Використання коучинг-технології у процесі формування дослідницької компетентності у майбутніх докторів філософії в умовах аспірантури. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2019. № 1 (17). С. 158–167.
- 16. Олійник І. В. Психолого-педагогічні детермінанти формування дослідницьких здібностей. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2019. № 2 (18). С. 93–102.
- 17. Олійник І. В. Самоменеджмент як технологія професійного саморозвитку та формування дослідницької компетентності у майбутніх докторів філософії. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2020. № 2 (20). С. 231–240.
- 18. Олійник І. В. Підвищення культури наукової мови як важливий аспект формування дослідницької компетентності у майбутніх докторів філософії. Education and Pedagogical Sciences. 2021. № 1 (176). С. 63–71.
- 19. Олійник І. В. Інформаційна компетентність майбутніх докторів філософії як інтегративний показник ефективної дослідницької діяльності. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2021. № 1 (21). С. 205–212.
- 20. Олійник І. В. Тренінгові технології як ефективний інструмент оптимізації в майбутніх докторів філософії мотивації та цілепокладання до дослідницької діяльності. Наукові записки Малої академії наук України. 2022. № 2 (24). С. 82–90.
- 21. Олійник І. В. Основні форми та методи формування у майбутніх докторів філософії дослідницької компетентності в умовах аспірантури. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». 2022. № 9 (14). С. 307–322.
- 22. Олійник І. В. Інтерактивні технології як засіб активізації процесу формування дослідницької компетентності у майбутніх докторів філософії в умовах аспірантури. Педагогічна Академія: наукові записки. 2024. № 7.
- 23. Олійник І. В. Навчальна автономія як важлива передумова формування у майбутніх докторів філософії дослідницької компетентності в умовах аспірантури. Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology. 2024. № 1 (27). С. 114–122.
- 24. Олійник І. В., Карпова М. Є. Розвиток стратегічної компетентності у майбутніх докторів філософії в процесі дослідницької діяльності в умовах дистанційної освіти. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». 2024. № 9 (43). С. 342–352.
- 25. Олійник І. В., Грушка В. В. Соціально-психологічний тренінг як ефективний інструмент формування у здобувачів лідерських якостей, навичок самоменеджменту та мотивації до саморозвитку. Актуальні питання у сучасній науці. Серія «Педагогіка». 2024. № 12 (30). С. 993–1006.
- 26. Олійник І. В. Дослідження питання формування рефлексивно-прогностичної компетентності майбутніх докторів філософії під час проходження науково-викладацької практики в умовах змішаного навчання. Наукові записки. Серія «Педагогічні науки». 2025. Вип. 217. С. 309–315.

- 27. Волкова Н. П., Олійник І. В. Практика майбутніх докторів філософії з професійної освіти в Університеті імені Альфреда Нобеля: досвід організації. Наукові інновації та передові технології. Серія «Педагогіка». 2025. № 4 (44). С. 1153–1167.
- 28. Волкова Н. П., Резван О. О., Олійник І. В., Мединська С. І. Підвищення культури наукового мовлення майбутніх докторів філософії з професійної освіти як основа їх педагогічної майстерності. Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. № 17.
- 29. Волкова Н. П., Олійник І. В. Теоретичні засади імплементації тренінгових технологій як інструменту формування рефлексивно-прогностичної компетентності майбутніх фахівців у контексті розвитку лідерського потенціалу. Актуальні питання у сучасній науці. Серія «Педагогіка». 2025. № 5 (35). С. 1024–1034.
- 30. Лебідь О. В., Волкова Н. П., Олійник І. В. Рефлексивно-прогностична компетентність як чинник успішної реалізації дисертаційного проєкту: теоретичні засади та експериментальна перевірка. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». 2025. № 5 (51). С. 880–900.
- 31. Волкова Н. П., Олійник І. В. Формування у аспірантів навичок самоменеджменту та саморозвитку: коучинг і менторинг в умовах науково-викладацької практики і практики в педагогічній майстерні. Наукові інновації та передові технології. Серія «Педагогіка». 2025. № 7 (47). С. 1609–1623.
- 32. Волкова Н. П., Лебідь О. В., Олійник І. В. Формування мовної свідомості майбутніх докторів філософії з професійної освіти в процесі підготовки дисертаційного проєкту. Наукові інновації та передові технології. Серія «Педагогіка». 2025. № 7 (47). С. 1591–1608.
- 33. Волкова Н. П., Лебідь О. В., Олійник І. В. Розвиток мовної особистості викладача-науковця в умовах аспірантури: методологічні підходи, технологічний інструментарій. Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. № 20.
- 34. Волкова Н. П., Олійник І. В. Теоретичні концепти розвитку у майбутніх докторів філософії лідерського потенціалу та навичок самолідерства як складових самоменеджменту в процесі науково-викладацької практики та практики в педагогічній майстерні. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». 2025. Вип. 3. С. 5–13.
- 35. Volkova N. P., Tarnopolsky O. B., Olyinik I. V. The individual style of speech of teachers from higher education institutions as an indicator of pedagogical professionalism. Revista Espacios. 2019. Vol. 40. No. 17. P. 20.
- 36. Burov O. Yu., Kiv A. E., Semerikov S. O., Striuk A. M., Striuk M. I., Kolgatina L. S., Oliinyk I. V. AREdu 2020 – How augmented reality helps during the coronavirus pandemic. CEUR Workshop Proceedings. 2020. Vol. 2731. Pp. 1–46.
- 37. Oliinyk I., Bidzilya Y., Solomin Y., Shapovalova H., Hetsko H. The Role of Digital Technologies in Building Research Competencies of Future Doctors of Philosophy. Journal of Education Culture and Society. 2023. Vol. 14. No. 2. Pp. 268–284.
- 38. Oliinyk I., Bulavina O., Romanenko T., Tatarnikova A., Smirnov A. Artificial intelligence in developing doctoral students' research competencies. Revista Eduweb. 2024. Vol. 18. No. 3. Pp. 294–305.
- 39. Oliinyk I., Volkova N., Lebid O., Kozhushko S., Hasiuk M. The use of online simulations for building research skills in future doctors of philosophy. Revista EDaPECI – Educação a Distância e Práticas Educativas Comunicacionais e Interculturais. 2025. Vol. 25. No. 3. Pp. 323–335.
- 40. Oliynik I. V. The role of motivation in the process of preparing future doctors of philosophy in the conditions of postgraduate studies. Colloquium-journal. 2019. No. 2 (26). Pp. 39–42.
- 41. Oliinyk I., Bulavina O., Romanenko T., Tatarnikova A., Smirnov A. The Role of Artificial Intelligence in Building the Research Competence of Future Doctors of Philosophy. Revista de la Universidad del Zulia. 2024. Vol. 15. No. 43. Pp. 377–396.
- 42. Олійник І. В. Щодо використання педагогічних задач у процесі підготовки викладача вищої школи. Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Суми, 3 грудня 2015 р.) : у 4 ч. Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. Ч. 2.

С. 121–125.

- 43. Олійник І. В. Щодо проблеми професійної підготовки викладача вищої школи. Actual Questions and Problems of Development of Social Sciences : Proceedings of the International Scientific-Practical Conference (Kielce, June 28–30, 2016). Kielce : Holy Cross University, 2016. Pp. 22–25.
- 44. Олійник І. В. Принципи формування дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії в умовах магістратури. Сучасна вища освіта: проблеми та перспективи : V Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів і молодих вчених : тези доповідей (Дніпро, 23 березня 2017 р.). Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2017. С. 104–106.
- 45. Олійник І. В. Феномен професійного вигорання педагогів у психолого-педагогічній літературі. Практична психологія у сучасному вимірі : VIII Міжнародна науково-практична конференція молодих учених і студентів : тези доповідей (Дніпро, 30 березня 2017 р.). Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2017. С. 153–155.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U000784

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семеног Олена Миколаївна

2. Olena M. Semenoh

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8697-8602

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сущенко Лариса Олександрівна

2. Larysa O. Sushchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6119-9151

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бутенко Людмила Леонідівна

2. Liudmyla L. Butenko

Кваліфікація: д.пед.н., доц.

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Караман Олена Леонідівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Караман Олена Леонідівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Мордовцева Наталія Валеріївна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна